

BANCA
NAȚIONALĂ
A ROMÂNIEI

Investițiile străine directe în România în anul 2015

INVESTIȚIILE STRĂINE
DIRECTE
ÎN ROMÂNIA
în anul 2015

NOTĂ

Redactarea lucrării a fost realizată de Direcția Statistică din Banca Națională a României și a fost finalizată la data de 30 septembrie 2016.

Toate drepturile rezervate. Reproducerea informațiilor este permisă numai în scopuri educative și necomerciale și numai cu indicarea sursei.

Banca Națională a României
Str. Lipscani nr. 25, cod 030031, București
tel.: 021/312 43 75; fax: 021/314 97 52

ISSN 2247-5095

Cuprins

ASPECTE METODOLOGICE PRIVIND STATISTICA INVESTIȚIILOR STRĂINE DIRECTE (ISD)	5
REZULTATELE CERCETĂRII STATISTICE PENTRU DETERMINAREA INVESTIȚIILOR STRĂINE DIRECTE ÎN ROMÂNIA ÎN ANUL 2015	7
1. Fluxul net de investiții străine directe în anul 2015	7
2. Soldul investițiilor străine directe la sfârșitul anului 2015	8
2.1. Repartizarea soldului investițiilor străine directe pe principalele activități economice	8
2.2. Imobilizările corporale și necorporale în întreprinderile ISD	9
2.3. Repartizarea soldului investițiilor străine directe pe regiuni de dezvoltare	10
2.4. Repartizarea soldului investițiilor străine directe pe țări de origine	11
3. Tipuri de investiții străine directe	12
4. Veniturile realizate din ISD	13
5. Cifra de afaceri a întreprinderilor investiție străină directă și forța de muncă angajată	14
6. Exporturile și importurile întreprinderilor investiție străină directă	14
6.1. Exporturile și importurile de bunuri ale întreprinderilor ISD	15
6.2. Exporturile și importurile de servicii ale întreprinderilor ISD	16
Anexă	18
Grafice	19

ASPECTE METODOLOGICE PRIVIND STATISTICA INVESTIȚIILOR STRĂINE DIRECTE (ISD)

Cercetarea statistică pentru determinarea investițiilor străine directe (ISD) în România în anul 2015 a fost realizată de către Banca Națională a României în colaborare cu Institutul Național de Statistică, în baza metodologiei prevăzute de Manualul balanței de plăți și poziției investiționale internaționale editat de Fondul Monetar Internațional, ediția a 6-a (BPM6)¹.

- **Investiția străină directă:** relație investițională de durată între o entitate rezidentă și o entitate nerezidentă; de regulă, implică exercitarea de către investitor a unei influențe manageriale semnificative în întreprinderea în care a investit.

Sunt considerate investiții străine directe: capitalul social vărsat și rezervele ce revin unui investitor nerezident care deține cel puțin 10 la sută din voturi sau din capitalul social subscris al unei întreprinderi rezidente, creditele dintre acest investitor sau grupul din care face parte acesta și întreprinderea rezidentă în care a investit, precum și profitul reinvestit de către acesta.

În conformitate cu metodologia privind compilarea ISD (BPM6), sunt considerate, de asemenea, investiții străine directe și investițiile de capital, precum și creditele provenite de la companiile nerezidente a căror putere de vot sau participație la capitalul social al companiei rezidente este de sub 10 la sută, dar care fac parte din grupul unui investitor direct în compania rezidentă respectivă (companii surori).

Totodată, intră în sfera investițiilor străine directe și companiile rezidente asupra cărora investitorul nerezident exercită o influență semnificativă pe cale indirectă, și anume filialele și asociatele rezidente ale întreprinderii rezidente în care investitorul nerezident deține cel puțin 10 la sută din capitalul social subscris (întreprinderi ISD de gradul II).

- **Investitorul străin direct:** persoană juridică, persoană fizică sau grup de persoane ce acționează concertat, care deține cel puțin 10 la sută din voturi sau din capitalul social subscris (respectiv din capitalul de dotare/de lucru al entităților fără personalitate juridică) într-o întreprindere situată în afara propriei țări de rezidență.
- **Întreprinderea investiție străină directă:** este o întreprindere rezidentă, cu sau fără personalitate juridică, în care un investitor nerezident deține cel puțin 10 la sută din voturi sau din capitalul social subscris, respectiv din capitalul de dotare/de lucru în cazul întreprinderilor fără personalitate juridică (sucursale). Deținerea a cel puțin 10 la sută din voturi sau din capitalul social subscris, respectiv din capitalul de dotare/de lucru, este primordială în stabilirea relației de investiție directă.

¹ Pentru detalii privind metodologia compilării datelor ISD accesați link-ul: Implementarea noilor standarde metodologice în statisticile elaborate de BNR.

- **Întreprinderea investiție străină directă de gradul II:** este o întreprindere rezidentă, cu personalitate juridică, în care un investitor străin direct controlează, prin intermediul unei întreprinderi investiție străină directă, cel puțin 10 la sută din voturi sau din capitalul social subscris. Întreprinderile investiție străină directă de gradul II sunt filiale sau asociate ale întreprinderilor investiție străină directă. Filialele reprezintă companiile rezidente în care întreprinderile ISD dețin peste 50 la sută din voturi sau din capitalul social subscris, iar asociatele sunt companiile rezidente în care întreprinderile ISD dețin între 10 și 50 la sută din voturi sau din capitalul social subscris.
- **Companii surori:** companii din cadrul aceluiași grup, rezidente în țări diferite, între care nu există o relație directă de control sau influență, respectiv niciuna dintre companii nu are cel puțin 10 la sută din voturi sau o participație de cel puțin 10 la sută la capitalul celeilalte.
- **Investiția directă reversibilă:** relația investițională de sens invers investiției străine directe pe care o întreprindere investiție directă rezidentă o are cu investitorul străin direct, dacă întreprinderea rezidentă are o putere de vot de sub 10 la sută la investitorul străin direct sau o participație de sub 10 la sută la capitalul social al investitorului străin direct.
- **Componentele investițiilor străine directe:**
  - **Capitaluri proprii:** capitalul social subscris și vărsat, atât în numerar, cât și prin contribuții în natură, deținut de nerezidenți în companii rezidente, precum și cota aferentă din rezerve; în mod corespunzător, în cazul sucursalelor, se ia în considerare capitalul de dotare/de lucru aflat la dispoziția acestora.
  - **Creditul net: creditele primite** de către întreprinderea investiție străină directă de la investitorul străin direct sau din cadrul grupului de firme nerezidente din care face parte acesta, mai puțin **creditele acordate** de către întreprinderea investiție străină directă investitorului străin direct sau unei alte firme din cadrul grupului respectiv de firme.

Creditele dintre intermediari financiari afiliați (bănci, IFN, fonduri de investiții) nu sunt considerate investiții directe.
- **Tipurile investițiilor străine directe** (diferențiate după contribuția fluxului de participații străine la capital în întreprinderile investiție străină directă):
  - **Greenfield:** înființarea de întreprinderi de către sau împreună cu investitori străini (investiții pornite de la zero);
  - **Fuziuni și achiziții:** preluarea integrală sau parțială de întreprinderi de către investitori străini de la rezidenți;
  - **Dezvoltare de întreprinderi:** majorarea deținerilor de capital ale investitorilor străini în întreprinderi investiție străină directă;
  - **Restructurare de întreprinderi:** finanțarea de către investitorii străini, prin aport de capital, a întreprinderilor investiție străină directă cu pierderi, în vederea rentabilizării lor.

REZULTATELE CERCETĂRII STATISTICE PENTRU DETERMINAREA INVESTIȚIILOR STRĂINE DIRECTE ÎN ROMÂNIA ÎN ANUL 2015

1. FLUXUL NET DE INVESTIȚII STRĂINE DIRECTE ÎN ANUL 2015

Fluxul net de ISD în anul 2015 a înregistrat nivelul de 3 461 milioane euro, structurat astfel:

- Aport la capitalurile proprii ale investitorilor străini direcți în întreprinderile investiție străină directă din România în valoare de 3 595 milioane euro. Aportul la capitalurile proprii este format din participațiile la capitalul întreprinderilor ISD, în valoare de 3 085 milioane euro, la care se adaugă profitul reinvestit, în sumă de 510 milioane euro. Profitul reinvestit a rezultat prin scăderea din profitul realizat în anul 2015 de către întreprinderile ISD profitabile, în valoare de 6 038 milioane euro, a dividendelor repartizate în anul 2015 de către întreprinderile ISD, în valoare de 2 399 milioane euro, după care această valoare a fost diminuată cu pierderile înregistrate de întreprinderile ISD care au încheiat anul 2015 cu pierderi, în valoare de 3 129 milioane euro. Modul de calcul al profitului reinvestit de către întreprinderile ISD este în conformitate cu metodologia internațională (BPM6).
- Credit net al întreprinderilor investiție străină directă în relația cu investitorii străini direcți și companiile din cadrul grupului acestora, având valoarea negativă de 134 milioane euro (valoarea negativă a creditului net mamă-fică este rezultatul faptului că rambursările de credite primite de la investitori sau din grupul acestora împreună cu acordările de credite noi de către întreprinderile ISD investitorilor străini și companiilor nerezidente din grupul acestora au fost mai mari în anul 2015 decât intrările de credite primite de la investitorii străini direcți sau din grup împreună cu rambursările de credite acordate investitorilor străini, inclusiv companiilor din grup). Creditul net cuprinde atât creditele pe termen mediu și lung, cât și cele pe termen scurt.

În Anexă este prezentat fluxul net de ISD și componentele acestuia (participațiile la capital, profitul reinvestit și creditul net primit de la investitori), repartizat pe sectoare de activitate ale întreprinderilor ISD. Din analiza acestor date se evidențiază următoarele:

- Fluxul net de ISD din anul 2015 s-a orientat preponderent spre comerț (1 000 milioane euro) și spre intermediari financiare și asigurări (926 milioane euro). Industria prelucrătoare a beneficiat și ea de un aflux important de ISD (745 milioane euro); în cadrul acesteia principalele activități beneficiare de investiții străine directe au fost mijloace de transport (532 milioane euro), prelucrare țigări, produse chimice, cauciuc și mase plastice și mașini, utilaje și echipamente cu câte 183 milioane euro fiecare, precum și fabricarea calculatoarelor, altor produse electronice, optice și electrice cu 133 milioane euro.

- Cele mai importante participații la capital (majorări de capital) se regăsesc în sectoarele industria prelucrătoare (887 milioane euro), intermediari financiare și asigurări (709 milioane euro) și în construcții și tranzacții imobiliare (621 milioane euro). Se observă că participațiile la capital în industria prelucrătoare au fost destinate cu precădere acoperirii pierderilor importante înregistrate de acest sector, respectiv 805 milioane euro.
- Este al doilea an consecutiv în care contribuția creditului net al întreprinderilor investiție directă în relația cu investitorii străini direcți și companiile din cadrul grupului acestora este negativă, dar decalajul dintre tragerile și rambursările de credite s-a diminuat de la -425 milioane euro la -134 milioane euro. Numai două sectoare de activitate au beneficiat de finanțări pe calea creditului net mamă-fică mai mari de 100 milioane euro, respectiv mijloace de transport (320 milioane euro) din cadrul industriei prelucrătoare și comerțul (257 milioane euro). În celelalte sectoare de activitate, valoarea creditelor primite de la investitorii străini direcți și de la companiile din grup este redusă sau depășită de rambursările de credite aflate în sold.

2. SOLDUL INVESTIȚIILOR STRĂINE DIRECTE LA SFÂRȘITUL ANULUI 2015

Soldul final al ISD la 31 decembrie 2015 a înregistrat nivelul de 64 433 milioane euro. Acest rezultat a fost obținut prin adăugarea la soldul inițial a fluxului net de ISD, precum și a celorlalte componente care conduc la variația soldului, respectiv a diferențelor valorice pozitive/negative provenite din reevaluările activelor exprimate în valută datorate modificării cursului valutar și a prețurilor unor imobilizări corporale, din retratări contabile ale valorii diferitelor componente ale soldurilor inițiale și din corecții ale datelor din raportările statistice anterioare.

Aportul la capitalurile proprii (inclusiv profitul reinvestit) al întreprinderilor investiție străină directă avea la sfârșitul anului 2015 valoarea de 45 098 milioane euro (70,0 la sută din soldul final al ISD), iar creditul net primit de către acestea de la investitorii străini direcți, inclusiv din cadrul grupului, a înregistrat nivelul de 19 335 milioane euro, reprezentând 30,0 la sută din soldul final al ISD.

2.1. Repartizarea soldului investițiilor străine directe pe principalele activități economice

Din punct de vedere al orientării pe activități economice (conform CAEN Rev.2), ISD s-au localizat cu precădere în industria prelucrătoare (31,8 la sută din soldul total al ISD). În cadrul acestei industrii cele mai bine reprezentate activități sunt prelucrarea țiclei, produse chimice, cauciuc și mase plastice (6,0 la sută din soldul total al ISD), industria mijloacelor de transport (5,9 la sută), metalurgia (4,1 la sută), industria alimentară, a băuturilor și tutunului (3,4 la sută), mașini, utilaje și echipamente, precum și fabricarea produselor din lemn, inclusiv mobilă, ambele cu câte 2,6 la sută din soldul ISD. Tot în cadrul industriei, energia electrică, gaze și apă a atras 9,8 la sută din soldul ISD.

Pe lângă industrie, activități care au atras importante ISD sunt intermedierea financiară și asigurările (reprezentând 13,1 la sută din soldul ISD), comerțul, precum și construcții și tranzacții imobiliare, ambele reprezentând câte 12,2 la sută din soldul ISD, și activități profesionale, științifice, tehnice și administrative și servicii suport (6,3 la sută din soldul ISD).

Repartizarea pe principalele activități economice a soldului ISD la 31 decembrie 2015

	Valoare (milioane euro)	Pondere în total ISD (%)
TOTAL, din care:	64 433	100,0
Industrie, din care:	28 746	44,6
Industria extractivă	1 952	3,0
Industria prelucrătoare, din care:	20 477	31,8
– alimente, băuturi și tutun	2 198	3,4
– ciment, sticlă, ceramică	1 456	2,3
– fabricare produse din lemn, inclusiv mobilă	1 711	2,6
– fabricarea calculatoarelor, altor produse electronice, optice și electrice	1 476	2,3
– mașini, utilaje și echipamente	1 675	2,6
– metalurgie	2 639	4,1
– mijloace de transport	3 803	5,9
– prelucrare țitei, produse chimice, cauciuc și mase plastice	3 859	6,0
– textile, confecții și pielărie	1 050	1,6
– alte ramuri ale industriei prelucrătoare	610	1,0
Energie electrică, gaze și apă	6 317	9,8
Activități profesionale, științifice, tehnice și administrative și servicii suport	4 056	6,3
Agricultură, silvicultură și pescuit	1 662	2,6
Comerț	7 861	12,2
Construcții și tranzacții imobiliare	7 877	12,2
Hoteluri și restaurante	504	0,8
Intermedieri financiare și asigurări	8 428	13,1
Tehnologia informației și comunicații	3 690	5,7
Transporturi	1 191	1,8
Alte activități	418	0,7

2.2. Imobilizările corporale și necorporale în întreprinderile ISD

Având în vedere rolul important pe care îl joacă imobilizările corporale și cele necorporale în creșterea economică, precum și caracterul de durată pe care acestea îl imprimă ISD, cercetarea statistică și-a propus să determine ponderea acestor categorii de destinații finale ale investițiilor în soldul ISD la sfârșitul anului 2015 și repartizarea lor pe principalele activități economice.

Se constată că imobilizările corporale și necorporale, cu un sold la finele anului 2015 în valoare de 30 970 milioane euro, reprezintă 48,1 la sută din soldul total al ISD, ceea ce conduce la un grad semnificativ de stabilitate al investiției străine.

Activitățile economice în care ISD se regăsesc în immobilizări corporale și necorporale la un nivel semnificativ sunt: industria (26,6 la sută din total ISD) (în cadrul acesteia industria prelucrătoare deține 18,7 la sută din total ISD), construcțiile și tranzacțiile imobiliare (6,1 la sută), precum și comerțul (6,0 la sută).

Repartizarea pe principalele activități economice a soldului immobilizărilor corporale și necorporale la 31 decembrie 2015

	Valoare (milioane euro)	Pondere în total ISD (%)
TOTAL, din care:	30 970	48,1
Industrie, din care:	17 126	26,6
Industria extractivă	2014	3,1
Industria prelucrătoare, din care:	12 032	18,7
– alimente, băuturi și tutun	1 411	2,2
– ciment, sticlă, ceramică	963	1,5
– fabricare produse din lemn, inclusiv mobilă	1 042	1,6
– fabricarea calculatoarelor, altor produse electronice, optice și electrice	672	1,0
– mașini, utilaje și echipamente	723	1,1
– metalurgie	1 709	2,7
– mijloace de transport	2 231	3,5
– prelucrare țigăi, produse chimice, cauciuc și mase plastice	2 411	3,7
– textile, confecții și pielărie	503	0,8
– alte ramuri ale industriei prelucrătoare	367	0,6
Energie electrică, gaze și apă	3 080	4,8
Activități profesionale, științifice, tehnice și administrative și servicii suport	1 428	2,2
Agricultura, silvicultura și pescuit	1 020	1,6
Comerț	3 851	6,0
Construcții și tranzacții imobiliare	3 899	6,1
Hoteluri și restaurante	287	0,4
Intermedieri financiare și asigurări	1 085	1,7
Tehnologia informației și comunicații	1 449	2,2
Transporturi	647	1,0
Alte activități	178	0,3

2.3. Repartizarea soldului investițiilor străine directe pe regiuni de dezvoltare

Din punct de vedere teritorial, se observă orientarea ISD cu precădere spre regiunea de dezvoltare BUCUREȘTI-ILFOV (59,3 la sută), alte regiuni de dezvoltare care au atras un volum important de ISD fiind regiunea CENTRU (9,0 la sută), regiunea VEST (8,1 la sută), regiunea SUD-MUNTENIA (7,2 la sută), regiunea NORD-VEST (5,9 la sută).

Menționăm că ISD au fost localizate teritorial după sediul social al întreprinderilor investiție directă, ceea ce nu corespunde întotdeauna cu locul de desfășurare a activității economice.

Repartizarea pe regiuni de dezvoltare a soldului ISD la 31 decembrie 2015

	Valoare (milioane euro)	Pondere în total ISD (%)
TOTAL, din care:	64 433	100,0
BUCUREȘTI-ILFOV	38 243	59,3
CENTRU	5 831	9,0
VEST	5 237	8,1
SUD-MUNTENIA	4 626	7,2
NORD-VEST	3 793	5,9
SUD-EST	2 869	4,5
SUD-VEST-OLTENIA	2 172	3,4
NORD-EST	1 662	2,6

2.4. Repartizarea soldului investițiilor străine directe pe țări de origine

Repartizarea a fost realizată în funcție de țara de rezidență a deținătorului nemijlocit al cel puțin 10 la sută din capitalul social al întreprinderilor investiție directă din România (pe baza principiului *immediate investing country basis*).

Primele 5 țări clasate după ponderea deținută în soldul ISD la 31 decembrie 2015 sunt: Olanda (25,0 la sută), Austria (14,2 la sută), Germania (12,4 la sută), Cipru (6,9 la sută) și Franța (6,7 la sută). Ordinea primelor cinci țări cu cele mai mari investiții directe nu s-a modificat față de anul precedent.

Repartizarea pe țări de origine a soldului ISD la 31 decembrie 2015

	Valoare (milioane euro)	Pondere în total ISD (%)
TOTAL, din care:	64 433	100,0
Olanda	16 100	25,0
Austria	9 131	14,2
Germania	7 991	12,4
Cipru	4 421	6,9
Franța	4 308	6,7
Italia	3 349	5,2
Luxemburg	2 700	4,2
Elveția	2 231	3,5
Grecia	1 747	2,7
Statele Unite ale Americii	1 627	2,5
Belgia	1 444	2,2
Spania	1 423	2,2
Marea Britanie	1 346	2,1
Ungaria	938	1,4
Republica Cehă	652	1,0

–continuare–

	Valoare (milioane euro)	Pondere în total ISD (%)
Irlanda	448	0,7
Polonia	446	0,7
Danemarca	440	0,7
Suedia	374	0,6
Turcia	323	0,5
Portugalia	260	0,4
Gibraltar	258	0,4
Japonia	247	0,4
China	209	0,3
Norvegia	202	0,3
BERD (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare)	186	0,3
Liban	150	0,2
Virgine Britanice (Insulele)	139	0,2
Malta	111	0,2
Finlanda	103	0,2
Alte țări *	1 129	1,7

* Țări de origine a unor investiții al căror sold agregat este mai mic de 100 milioane euro

3. TIPURI DE INVESTIȚII STRĂINE DIRECTE

Fluxul de participații la capital în întreprinderile ISD, în valoare de 3 085 milioane euro, parte componentă a aportului la capitalurile proprii, este diferențiat în *greenfield*, fuziuni și achiziții, dezvoltare de întreprinderi, precum și restructurare de întreprinderi.

În anul 2015, investițiile *greenfield* și cele din categoria fuziuni și achiziții (M&A) au urmat tendința din ultimii ani, înregistrând un nivel foarte redus. Astfel, investițiile *greenfield* au contribuit cu numai 96 milioane euro la fluxul investițional în participații la capitalul social al întreprinderilor ISD, în timp ce fuziunile și achizițiile au condus la o reducere marginală a acestui flux investițional (-5 milioane euro).

Ponderea predominantă în fluxul participațiilor la capital în 2015 a fost asigurată de dezvoltările de întreprinderi cu o valoare de 1 742 milioane euro, reprezentând 56 la sută din participații, și de restructurările de întreprinderi cu 1 252 milioane euro, respectiv 41 la sută din participații.

Pentru a aprecia impactul de durată al investițiilor *greenfield* asupra economiei, au fost evidențiate și acumulările de investiții străine directe (solduri) în întreprinderile înființate prin investiții *greenfield*, denumite întreprinderi *greenfield*.

Soldul investițiilor străine directe în întreprinderile *greenfield*, în valoare de 36 484 milioane euro, reprezintă 56,6 la sută din soldul ISD.

Din punct de vedere al repartizării pe principalele activități economice, investițiile străine directe în întreprinderi *greenfield* s-au orientat cu precădere spre industria prelucrătoare (30,3 la sută din soldul ISD în întreprinderi *greenfield*). Alte ramuri

în care aceste investiții au o pondere semnificativă sunt: comerț (16,6 la sută), construcții și tranzacții imobiliare (15,7 la sută) și activități profesionale, științifice, tehnice și administrative și servicii suport (9,8 la sută).

Cea mai mare parte a investițiilor străine directe în întreprinderi *greenfield* se concentrează, ca și ansamblul ISD, în regiunea BUCUREȘTI-ILFOV (56,0 la sută din soldul ISD în întreprinderi *greenfield*); urmează regiunea CENTRU cu 11,9 la sută, regiunea VEST cu 10,7 la sută și SUD-MUNTENIA cu 6,2 la sută.

Considerată după mărimea investițiilor străine directe în întreprinderi *greenfield*, ordinea țărilor de proveniență a acestora diferă parțial de ordinea stabilită în funcție de originea soldului total al ISD. Astfel, cele mai mari investiții în întreprinderi *greenfield* provin din Olanda (21,5 la sută), urmate de cele din Germania (16,9 la sută), Austria (11,2 la sută) și Italia cu 7,6 la sută din soldul ISD în întreprinderi *greenfield* (a se vedea secțiunea Grafice).

4. VENITURILE REALIZATE DIN ISD

Veniturile nete obținute de către investitorii străini direcți în anul 2015 au înregistrat suma de 3 746 milioane euro. Veniturile nete sunt constituite din veniturile nete din participații la capital și din veniturile nete din dobânzi.

Veniturile nete din participații la capital reprezintă profiturile obținute de întreprinderile ISD, în valoare de 6 038 milioane euro, diminuate cu pierderile înregistrate de întreprinderile ISD în valoare de 3 129 milioane euro și se situează pentru anul 2015 la nivelul de 2 909 milioane euro.

Prin diminuarea veniturilor nete din participații la capital cu valoarea dividendelor repartizate în anul 2015 investitorilor străini direcți (în sumă de 2 399 milioane euro) se obține valoarea profitului reinvestit pe ansamblul întreprinderilor ISD, în sumă de 510 milioane euro, calculată conform metodologiei internaționale de determinare a profitului reinvestit (BPM6).

Veniturile nete din dobânzi primite de către investitorii străini direcți pentru creditele acordate întreprinderilor lor din România, atât direct, cât și prin alte companii nerezidente din cadrul grupului, au înregistrat un nivel de 837 milioane euro.

5. CIFRA DE AFACERI A ÎNTREPRINDERILOR INVESTIȚIE STRĂINĂ DIRECTĂ ȘI FORȚA DE MUNCĂ ANGAJATĂ

În tabelele de mai jos sunt redate evoluțiile cifrei de afaceri a întreprinderilor investiție străină directă și ale numărului mediu anual de salariați din aceste întreprinderi în perioada 2009-2015.

Cifra de afaceri

milioane euro			
Anul	Întreprinderi ISD de gradul I	Întreprinderi ISD de gradul II	Total întreprinderi ISD
2009	109 907	6 515	116 422
2010	112 851	9 307	122 158
2011	123 974	13 524	137 498
2012	125 473	14 137	139 610
2013	129 615	12 587	142 202
2014	131 820	9 685	141 505
2015	133 076	10 792	143 868

Numărul mediu de salariați

mii persoane			
Anul	Întreprinderi ISD de gradul I	Întreprinderi ISD de gradul II	Total întreprinderi ISD
2009	1 084	54	1 138
2010	1 055	71	1 126
2011	1 075	74	1 149
2012	1 102	67	1 169
2013	1 083	64	1 147
2014	1 124	60	1 184
2015	1 165	63	1 228

Față de anul 2014, cifra de afaceri a întreprinderilor investiție străină directă s-a majorat cu 1,7 la sută, ajungând la circa 144 miliarde euro, iar numărul mediu de salariați a crescut cu 3,7 la sută, atingând nivelul de 1 228 mii de salariați.

6. EXPORTURILE ȘI IMPORTURILE ÎNTREPRINDERILOR INVESTIȚIE STRĂINĂ DIRECTĂ

Activitatea întreprinderilor investiție străină directă, în ansamblul ei, are un impact pozitiv asupra comerțului exterior al României. Contribuția acestora la exporturile de bunuri este de 69,4 la sută, în timp ce la importurile de bunuri este de 62,8 la sută, iar ponderea în exporturile și în importurile de servicii se situează la 55,1 la sută și respectiv 56,9 la sută din totalul exporturilor, respectiv importurilor de servicii.

6.1. Exporturile și importurile de bunuri ale întreprinderilor ISD

	Exporturi (FOB)			Importuri (CIF)		
	întrep. ISD (milioane euro)	pondere întrep. ISD (%)		întrep. ISD (milioane euro)	pondere întrep. ISD (%)	
		în total economie*	în total sector		în total economie*	în total sector
TOTAL, din care:	35 982	69,4	69,4	37 847	62,8	62,8
Industrie, <i>din care:</i>	32 535	62,8	77,9	25 391	42,1	76,8
Industria extractivă	501	1,0	84,3	351	0,6	77,7
Industria prelucrătoare, <i>din care:</i>	31 636	61,0	77,8	24 784	41,1	77,1
– alimente, băuturi și tutun	841	1,6	61,0	1 310	2,2	59,7
– ciment, sticlă, ceramică	202	0,4	55,3	320	0,5	66,5
– fabricare produse din lemn, inclusiv mobilă	1 757	3,4	66,3	622	1,0	68,8
– fabricarea calculatoarelor, altor produse electronice, optice și electrice	3 464	6,7	74,6	3 102	5,2	74,3
– mașini, utilaje și echipamente	1 700	3,3	88,0	955	1,6	84,4
– metalurgie	3 274	6,3	84,8	1 759	2,9	75,2
– mijloace de transport	12 319	23,7	82,1	8 884	14,7	84,8
– prelucrare țitei, produse chimice, cauciuc și mase plastice	4 464	8,6	87,5	5 086	8,4	83,9
– textile, confecții și pielărie	3 208	6,2	64,1	2 326	3,9	64,1
– alte ramuri ale industriei prelucrătoare	407	0,8	56,5	420	0,7	54,4
Energie electrică, gaze și apă	398	0,8	73,2	256	0,4	52,7
Activități profesionale, științifice, tehnice și administrative și servicii suport	272	0,5	32,7	419	0,7	36,0
Agricultură, silvicultură și pescuit	110	0,2	19,2	75	0,1	9,9
Comerț	2 897	5,6	35,2	11 093	18,4	47,8
Construcții și tranzacții imobiliare	68	0,1	34,5	169	0,3	25,2
Hoteluri și restaurante	3	0,0	37,5	23	0,1	46,0
Tehnologia informației și comunicații	45	0,1	75,0	384	0,6	74,6
Intermedieri financiare și asigurări	5	0,0	35,7	108	0,2	56,0
Transporturi	40	0,1	23,4	125	0,2	25,5
Alte activități	7	0,0	10,9	60	0,1	31,4

*) Nu include exporturile și importurile aferente activităților diviziunilor CAEN Rev.2: 84 - Administrație publică, 94 - Activități asociative, 97/98 - Activități ale gospodăriilor populației și 99 - Activități extrateritoriale.

Notă: Exporturile și importurile de bunuri sunt agregate după activitatea de bază a întreprinderilor ISD, conform CAEN Rev.2.

Din analiza soldului balanței comerțului cu bunuri a întreprinderilor ISD din cadrul diferitelor activități economice, se constată că industria prelucrătoare este principala activitate cu excedent comercial (6 852 milioane euro) și aceasta în special datorită subramurilor mijloace de transport (excedent de 3 435 milioane euro), metalurgie (excedent de 1 515 milioane euro), produse din lemn inclusiv mobilă (excedent de 1 135 milioane euro), textile, confecții și pielărie (excedent de 882 milioane euro), precum și mașini și echipamente cu un excedent de 745 milioane euro.

Alte activități cu excedent în comerțul internațional cu bunuri sunt industria extractivă (excedent de 150 milioane euro), energie electrică, gaze și apă (excedent de 142 milioane euro) și agricultură, silvicultură și pescuit (excedent de 35 milioane euro). În celelalte ramuri întreprinderile ISD au înregistrat deficit comercial.

Exporturile și importurile de bunuri ale întreprinderilor ISD sunt cele aferente companiilor cercetate în mod exhaustiv (cu peste 20 de salariați). Datele privind exportul și importul de bunuri pe ansamblul economiei, luate în calcul la determinarea mărimilor relative, sunt cele raportate de operatorii economici care au depășit pragurile valorice de raportare pentru anul 2015, stabilite pentru declarațiile Intrastat, date compilate de către Institutul Național de Statistică. Atât datele privind exporturile și importurile de bunuri ale întreprinderilor ISD, cât și cele aferente exporturilor și importurilor de bunuri pe ansamblul economiei cuprind importurile de bunuri pentru prelucrare și exporturile acestor bunuri după prelucrare.

6.2. Exporturile și importurile de servicii ale întreprinderilor ISD

Contribuția întreprinderilor ISD la exportul și importul de servicii în anul 2015 este redată în tabelul de mai jos:

	Exporturi		Importuri	
	întrep. ISD (milioane euro)	(%) întrep. ISD în total sector de activitate	întrep. ISD (milioane euro)	(%) întrep. ISD în total sector de activitate
Total servicii, din care:	9 163	55,1	5 607	56,9
Servicii de prelucrare a bunurilor	1 862	72,6	142	82,3
Transport, <i>din care:</i>	1 896	36,4	900	50,1
Transport rutier de mărfuri	1 498	40,1	442	64,4
Servicii de telecomunicații, informatice și informaționale	2 110	78,4	883	73,9
Alte servicii pentru afaceri*	2 764	80,0	2 104	70,3
Alte servicii	531	19,5	1 579	42,8

* „Alte servicii pentru afaceri” conține: „Servicii de cercetare-dezvoltare”, „Servicii de consultanță profesională și managerială” și „Servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri n.c.a.”.

Notă: Exporturile și importurile sunt agregate după natura serviciului.

Menționăm că valoarea serviciilor de prelucrare a bunurilor, atât pentru export, cât și pentru import, este cuprinsă și în valoarea importurilor de bunuri pentru prelucrare și a exporturilor de bunuri prelucrate, prezentate în statistica comerțului exterior cu bunuri.

*
*   *

Baza de sondaj a cercetării statistice a cuprins 41 172 de întreprinderi investiție străină directă. Volumul total de întreprinderi ISD cercetate, atât exhaustiv, cât și prin sondaj, a fost de 7 241.

Au fost cercetate exhaustiv 6 418 întreprinderi investiție străină directă, cuprinzând întreprinderile cu cel puțin 20 de salariați (6 083 de unități), toate instituțiile de credit cu capital străin (31 de unități), toate societățile cu capital străin din domeniul asigurărilor (36 de unități), precum și întreprinderile considerate atipice (toate întreprinderile investiție străină directă care au cifra de afaceri sau capitalul social de cel puțin 30 milioane lei, indiferent de numărul de salariați existenți, respectiv 268 de unități).

A fost cercetată prin sondaj mulțimea de întreprinderi investiție străină directă având între 5 și 19 salariați inclusiv, aceasta fiind reprezentată de eșantionul format din 823 de unități din totalul de 7 462 de unități.

Deosebit de cele de mai sus, au fost cercetate exhaustiv și întreprinderile ISD de gradul II (362 de unități).

Rata de răspuns a cercetării statistice ISD a fost de 96,7 la sută.

Gradul de eroare a rezultatelor cercetării statistice privind investițiile străine directe în România la 31 decembrie 2015 (fluxuri și solduri) este de ± 3 la sută, principalii indicatori cercetați fiind garantați cu o probabilitate de 95 la sută.

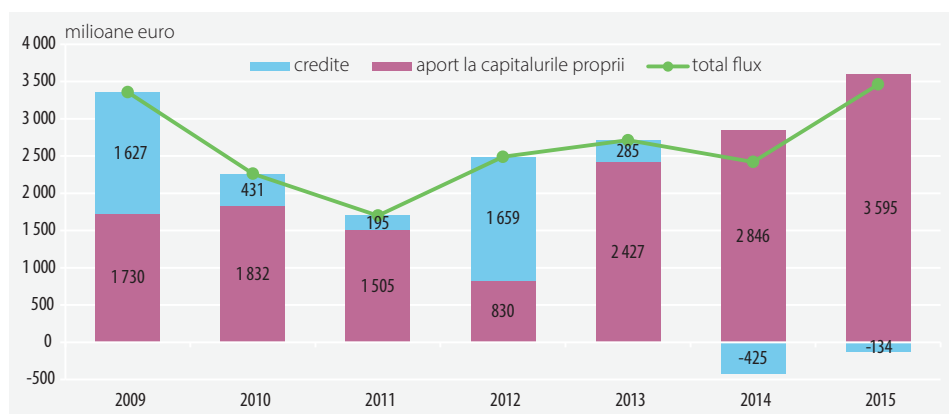
Anexă

Fluxul net de ISD în anul 2015 și componentele acestuia pe domenii de activitate ale întreprinderilor ISD

milioane euro								
ACTIVITATE ECONOMICĂ	Flux net de ISD							
	Total, din care:	Aport la capitaluri proprii						Credit net
		Total, din care:	Participații la capital	Profit reinvestit (+)/(-)				
				Total, din care:	Profituri	Pierderi	Dividende	
1=2+8	2=3+4	3	4=5-6-7	5	6	7	8	
Industrie, din care:	94	818	1 049	-231	2 396	1 567	1 060	-724
Industria extractivă	-310	-364	20	-384	26	327	83	54
Industria prelucrătoare, din care:	745	1 362	887	475	2 128	805	848	-617
– alimente, băuturi și tutun	-271	-99	41	-140	237	280	97	-172
– ciment, sticlă, ceramică	-59	28	18	10	137	27	100	-87
– fabricare produse din lemn, inclusiv mobilă	10	76	42	34	93	46	13	-66
– fabricarea calculatoarelor, altor produse electronice, optice și electrice	133	106	1	105	182	24	53	27
– mașini, utilaje și echipamente	183	207	77	130	163	18	15	-24
– metalurgie	-56	68	26	42	202	122	38	-124
– mijloace de transport	532	212	43	169	486	149	168	320
– prelucrare țitei, produse chimice, cauciuc și mase plastice	183	693	637	56	432	81	295	-510
– textile, confecții și pielărie	33	12	-13	25	120	44	51	21
– alte ramuri ale industriei prelucrătoare	57	59	15	44	76	14	18	-2
Energie	-341	-180	142	-322	242	435	129	-161
Activități profesionale, științifice, tehnice, servicii suport	416	255	153	102	423	159	162	161
Agricultură, silvicultură și pescuit	131	144	147	-3	67	65	5	-13
Comerț	1 000	743	234	509	1 217	263	445	257
Construcții și tranzacții imobiliare	480	421	621	-200	367	423	144	59
Hoteluri și restaurante	37	36	32	4	40	27	9	1
Intermedieri financiare și asigurări	926	878	709	169	876	375	332	48
Tehnologia informației și comunicații	129	92	52	40	381	186	155	37
Transporturi	117	111	29	82	169	33	54	6
Alte activități	131	97	59	38	102	31	33	34
TOTAL	3 461	3 595	3 085	510	6 038	3 129	2 399	-134

Grafice

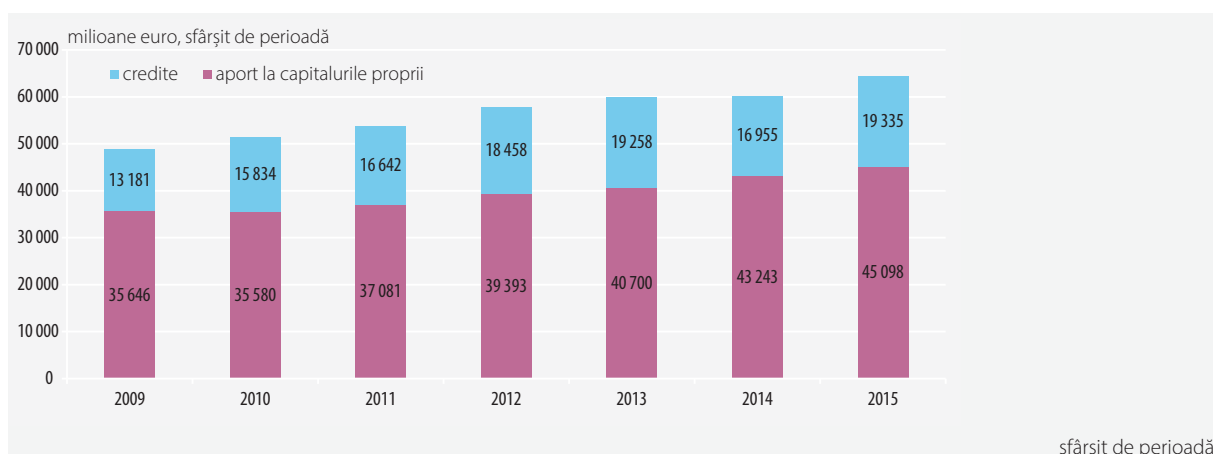
EVOLUȚIA FLUXURILOR ISD ÎN PERIOADA 2009-2015

	milioane euro						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Fluxuri ISD – total *	3 357	2 263	1 700	2 489	2 712	2 421	3 461
Aport la capitalurile proprii	1 730	1 832	1 505	830	2 427	2 846	3 595
Credite**	1 627	431	195	1 659	285	-425	-134

* fluxurile ISD pentru anii 2009-2015 au fost determinate potrivit metodologiei BPM6
 ** creditele nete de la investitorii străini direcți

EVOLUȚIA SOLDULUI ISD ÎN PERIOADA 2009-2015

	2009		%	2010		%	2011		%	2012		%	2013		%	2014		%	2015		%
	mil. euro	mil. euro		mil. euro	mil. euro		mil. euro	mil. euro		mil. euro	mil. euro		mil. euro	mil. euro		mil. euro	mil. euro				
Total*	48 827	51 414	5,3	53 723	4,5	57 851	7,7	59 958	3,6	60 198	0,4	64 433	7,0								
Aport la capitalurile proprii (incl. profituri reinvestite)	35 646	35 580	-0,2	37 081	4,2	39 393	6,2	40 700	3,3	43 243	6,2	45 098	4,3								
Credite**	13 181	15 834	20,1	16 642	5,1	18 458	10,9	19 258	4,3	16 955	-12,0	19 335	14,0								

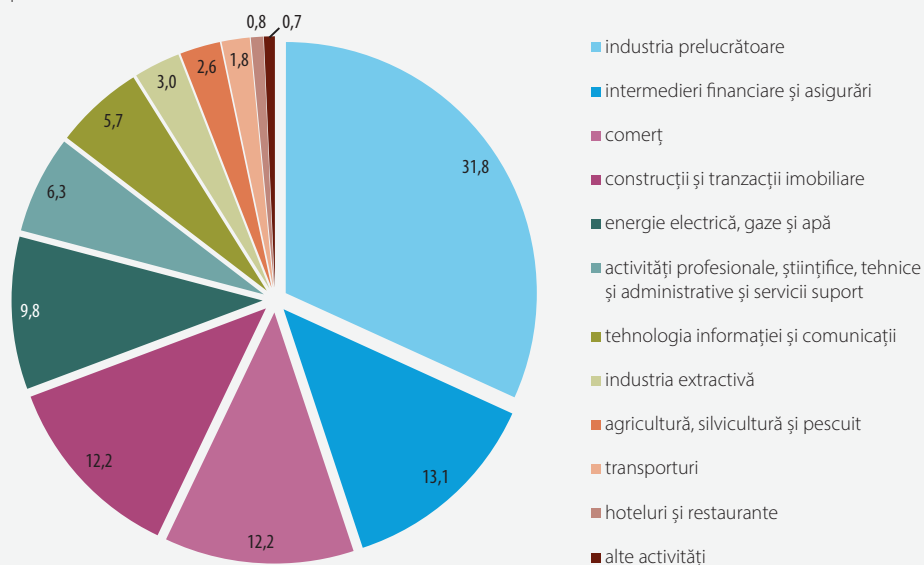
* soldurile ISD pentru anii 2009-2015 au fost determinate potrivit metodologiei BPM6
 ** creditele nete de la investitorii străini direcți

SOLDUL ISD LA 31 DECEMBRIE 2015

Repartizarea pe principalele activități economice

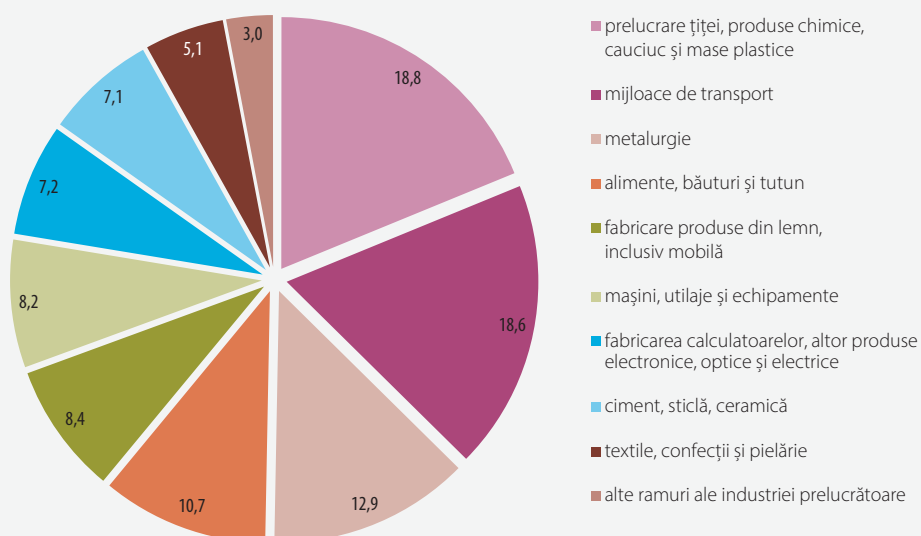
Total economie (64 433 milioane euro)

procente

Industria prelucrătoare (20 477 milioane euro)

procente

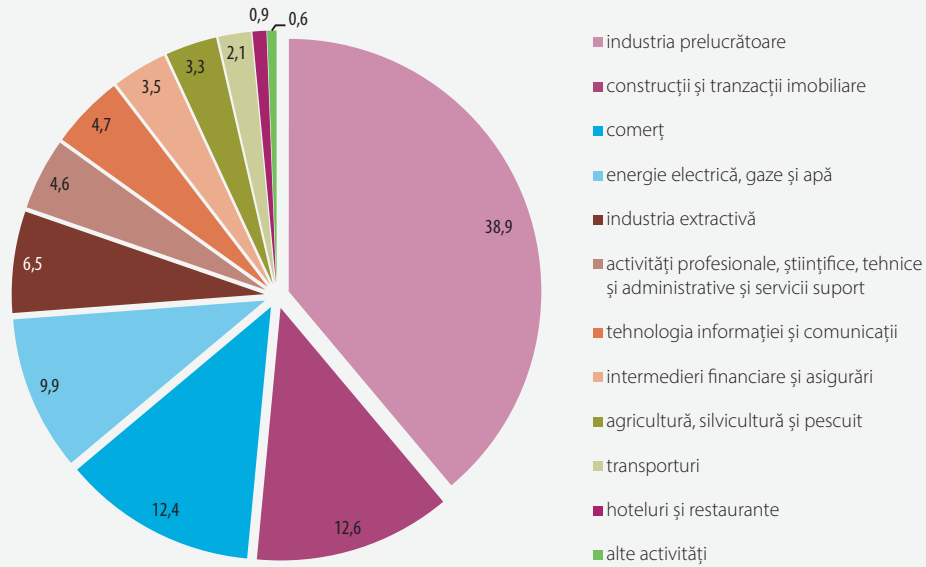

IMOBILIZĂRI CORPORALE ȘI NECORPORALE LA 31 DECEMBRIE 2015

Repartizarea pe principalele activități economice

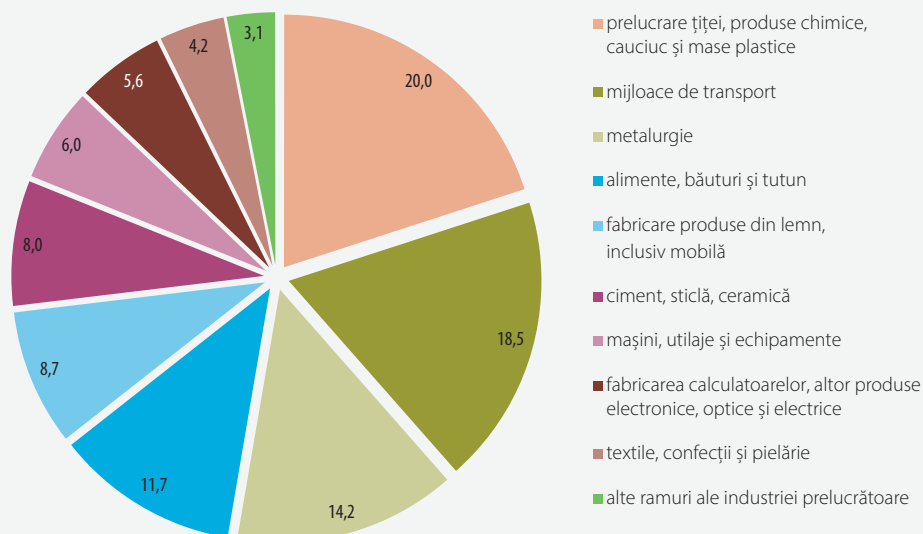
Total economie (30 970 milioane euro)

procente

Industria prelucrătoare (12 032 milioane euro)

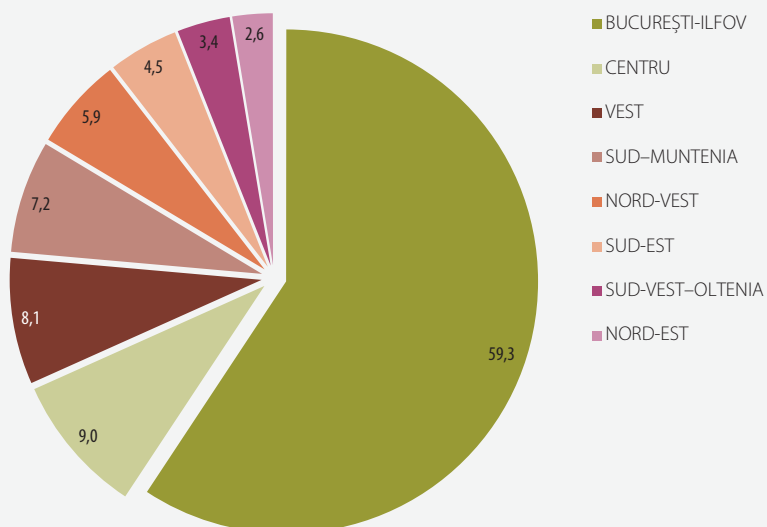
procente

SOLDUL ISD LA 31 DECEMBRIE 2015 Repartizarea pe regiuni de dezvoltare

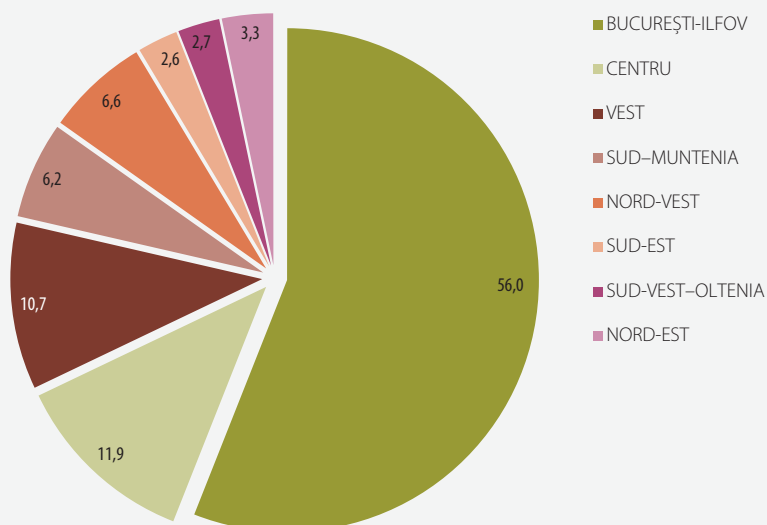
Total ISD (64 433 milioane euro)

procente

ISD în întreprinderi *greenfield** (36 484 milioane euro)

procente

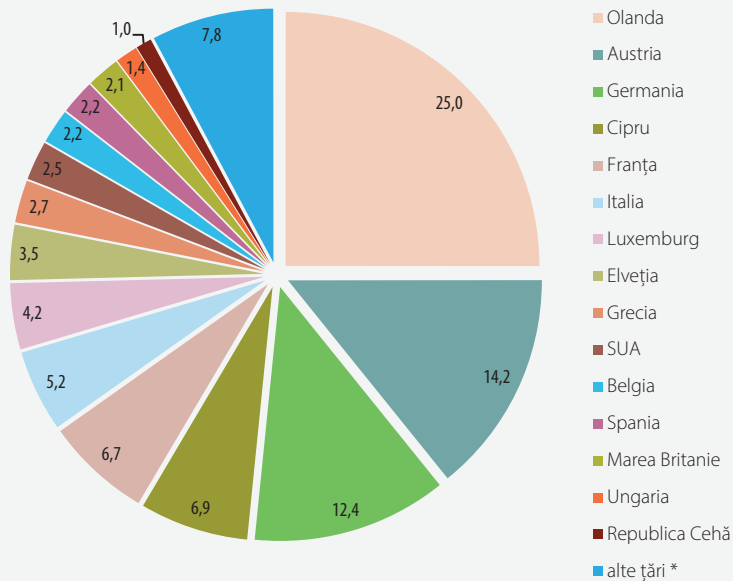

* întreprinderi *greenfield* – întreprinderi înființate prin investiții *greenfield*

SOLDUL ISD LA 31 DECEMBRIE 2015 Repartinizarea pe țări de proveniență

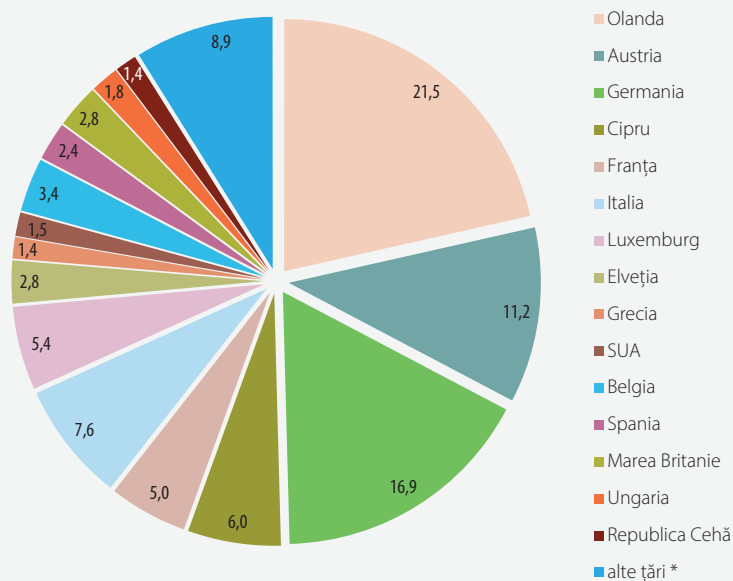
Total ISD (64 433 milioane euro)

procente

ISD în întreprinderi *greenfield*** (36 484 milioane euro)

procente

* țări a căror investiție este mai mică de 500 milioane euro

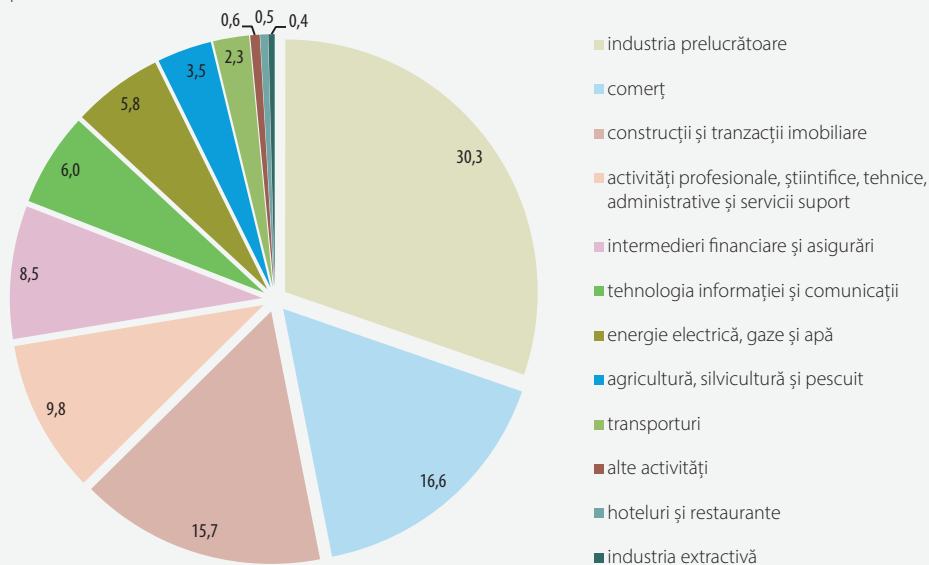
** întreprinderi *greenfield* – întreprinderi înființate prin investiții *greenfield*

INVESTIȚII STRĂINE DIRECTE ÎN ÎNTREPRINDERI *GREENFIELD** (SOLDURI) Structura pe principalele activități economice la 31 decembrie 2015

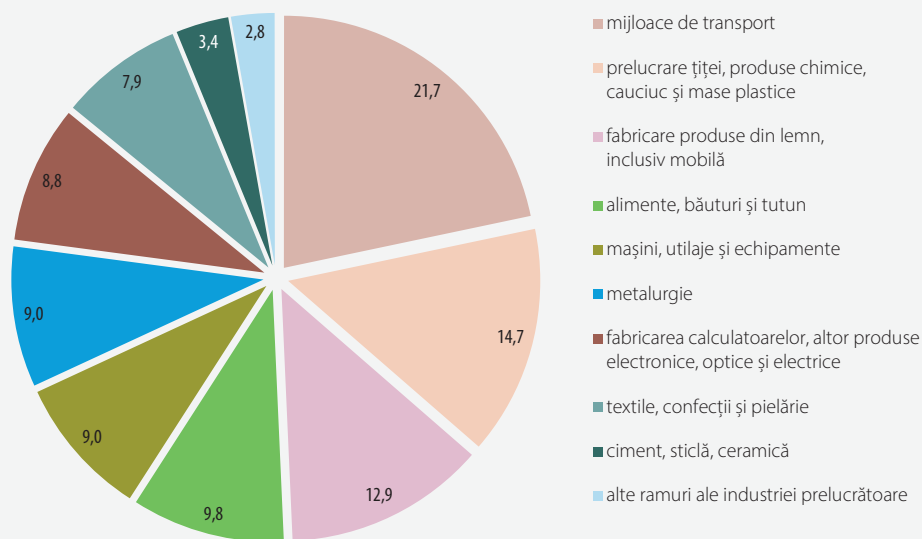
Total economie (36 484 milioane euro)

procente

Industria prelucrătoare (11 052 milioane euro)

procente

* întreprinderi *greenfield* – întreprinderi înființate prin investiții *greenfield*

